

DE
1028 15 044
34
111
OBLIGATIONE
SVPPLIORVM [3, 2]
PROPOSITIONES
MORALES,

QVAS AVSPICIO

RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI, SERENISSIMI
PRINCIPIS AC DOMINI,

DOMINI

FRIDERICI AVGVSTI,

ELECTORATVS SAXONICI HEREDIS,
ETC. ETC.

PRAESIDE

HENRICO *Klausing*

MORAL. PROF. PVBL.

IN ACADEMIA VVITEMBERG.

AN. M DCC IX. DIE XIV SEPTEMBR.

H. L. Q. C.

PVBLICE DEFENDET

M. IOH. BALTHAS. BERNHOLDVS,

ONOLDO FRANC.

P. L. CAESAR. ET S. THEOL. CVLTOR.

VVITEMBERGAE PRAELO KREVSIGIANO.

OBBLIGATIONE
SUPPLICATIONE
PROPOSITIONE
MORALE

QUAT AVARICE
RECTORS MARECHALLOUS
D. M. IV.

FRIDERICI AVGVSTI
HEREDIS

FRANCO
HENRICO
MORALE PROX PUBL
IN ACADEMIA VITTEMBERG

M. JOH. BALTHAS. ERNHOLDVS
ON. G. G. R. A. M.

VITTEBERG

in naturalem, civilem et mixtam, mutuum et non mutuum, perpetuam et temporariam, absolutam et hypotheticam, directam et indirectam obligationem, quia illud ab argumento praesenti, de quo disputatur, non erit alienum.

§. III. Obligatio enim suppliciorum ex supra positis nihil aliud erit, quam huiusmodi qualitas moralis, quia quis tenetur necessitate morali ex una parte ad poenas vel sumendas vel dandas, vel etiam expetendas; ex altera parte ad cruciatus varios vel exigendos, vel sustinendos, vel etiam desiderandos. De quibus omnibus sigillatim hoc loco disputabitur, an detur quaedam, et qualis detur, in illis obligatio?

§. IV. Quod detur, in illis nimirum, qui magistratum gerunt, quaedam obligatio ad poenas a nocentibus sumendas, cum publicas, tum privatas etiam quandoque, ubi opus est, ad poenas capitales irrogandas; illud nemo facile inficiabitur, nisi Socinianus, et Fanaticus homo, Anabaptista, VVeigelianus, et Quakerista, et qui eorundem sententiam defendendam sibi nuper sumpsit Anonymus quidam Ienensis, aut denique illi, qui ius principum aggratiandi longius extendunt, quam fieri debebat, in quibus utrum sit numerandus *Auctor Anonymus Consult. Polit. de Modo evitandi poenam mortis*, illud iudicent alii. Hoc loco in gratiam eorum haec obligatio merito asseritur (1) ex mandato divino: Iussit enim Deus, cum in legibus revelatis per Scripturam S., Magistratum sumere poenas, uti alias, ita etiam, ubi opus est, quandoque capitales Gen. IX. 6. Exod. XXI. 12. Lev. XXIV. v. 14. et 17. Exod. XXII. 18. Matt. XXVI. 52. Rom. XIII. 4; Tum in lege

genaturae, quae, licet poenas non determinet omnino secundum omnes circumstantias, praecipit tamen, suum cuique ut tribuatur, adeoque et magistratui, ut poenas sumat, inque illis irrogandis proportionem poenarum observet et delictorum: At haec observari in delictis multis, sine supplicio capitali, non potest. Licet enim *Grotius, de Iur. Bell. et Pac. l. 2. c. 20. §. 2.*, affirmet, quod, quando poenam dicimus alicui deberi, nihil aliud intelligatur, quam quod aequum sit, ut puniatur; rectius tamen existimant *Zieglerus in Not. ad b. l.*, item *in l. 1. cap. 8. de Iur. Maj.*, *Simon. in Not. ad b. l.*, et *Vicriarius in Inst. Iur. Nat. et Gent. c. 20. q. 5.*, quod iure naturae non tantum aequum sit, ut, qui male fecit, malum ferat, verum etiam praeceptum, ut delinquentes puniantur. In quam sententiam non incommode *Iob. Esenbart. in Inst. Iur. Nat., c. 17. §. 19.*, quoniam, inquit, delictorum coercitio in genere considerata sub iuris naturalis praeceptis continetur, ideo magistratus ad poenarum irrogationem etiam per illa praecepta obligatur, ita, ut plenam impunitatem delinquenti concedere iuri naturali repugnet. (2) Ex nexu necessario huiusmodi suppliciorum cum fine eorundem, et totius reipublicae. Enimvero neque salus et tranquillitas reip., neque tres illi fines poenarum, *κόλασις, τιμωρία, παράδειγμα*, quos ex *Grotio cit. loco §. 6.* commemorant alii, possunt obrineri, nisi supplicia etiam, ubi opus est, sumantur capitalia. Sed obligatur magistratus omnis ad hos fines atque utilitates, quam potest, diligentissime promovendas. (3) Ex natura delictorum, quae, ut poenae quandoque reperantur capitales, omnino postulat, de quo et *ICTi in Tit. de Obligat. ex delictis* copiose tractant, et *Philosophi*, quando rationem meriti exponunt, et demeriti.

§. V. Ad poenas dandas delicto proportionatas, adeoque ad supplicia etiam quandoque capitalia ferenda, tum esse obligatos delinquentes, cum magistratus ea maleficiis decenter constituit; illud primum denuo ex supra citatis rationibus clarissime demonstratur. Deinde vero imprimis ex eo, quod omnis culpa obliget naturaliter delinquentem ad restitutionem et compensationem damni, quae sine suppliciis, quandoque etiam capitalibus, fieri non potest. Non obscuris, sed clarissimis, illud verbis significat ipse Spiritus S. *Exod. XXI. 23., ubi, vitam, docet, reddendam esse pro vita, oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede, unctionem pro unctione, vulnus pro vulnere, tunnicem pro tunnice.* Equidem τὸ ἀντιπεπονθὸς Pythagoricorum in omnibus delictis puniendis, praesertim illis, in quibus poena iure talionis simpliciter repetita peccatum auferret et repeteret, non potest semper nec debet admitti, de quo conferri potest et *Grot. cit. loc. c. 20. §. 33., et Hennig. ad Grot. l. II. §. 5. n. 3.* At tamen, ut damnum datum in poenis compensetur et exaequetur, illud omnino iustum est et aequum. Quid? quod *iustum* rectissime dicitur esse, ut quandoque delinquens non tantundem solum, sed et amplius, patiatur, quam deliquit, ut est in *Magn. Mor.* quae Aristotelis nomen prae se ferunt. Deinde, ut recte iterum observat *Grot. c. I. §. 2.,* in delicto supplicii puniendo inest aliquid, quod ad contractum naturam accedit: Quemadmodum enim, qui aliquid vendit, etiamsi nihil peculiariter dicat, obligasse se censetur ad omnia ea, quae venditionis sunt naturalia; ita, qui deliquit, sua voluntate se videtur obligasse poenae, quia crimen grave non potest non esse punibile, ita ut, qui vult peccare,

care, per consequentiam et poenam mereri voluerit. Quo sensu Imperatores quidam delinquentibus ad supplicium raptis rectissime responderunt: *ipse te huic poenae subdidisti*. Qui enim sceleratum capiunt consilium suo merito puniuntur, id est sua voluntate poenae meritum contraxisse dicuntur. Ad quam tamen Grotii doctrinam *Zieglerus* bene observavit, quod illa intelligenda sit, non de pactis omnino voluntariis, sed quodammodo involuntariis, adeoque improprie sic dictis.

§. VI. Consequitur obligatio ad poenas, in primis capitales, ultro expetendas, nemine eas postulante, quam ego, nullam dari, confirmo (1) ex eo, quod nulli praeceptum esse deprehendimus, ut supplicia, nemine ea exigente, ultro ipsi desideremus. Ad illud autem, quod nulli praeceptum est, qualis dabitur quaevis obligatio? (2) ex eo quod ordinatae, quam natura omnibus ingeneravit, charitati adversatur, vel se met ipsum, nemine illud urgente, suppliciis, praesertim capitalibus, ultro offerre. In quam sententiam accipienda ea sunt, quae apud *Pufend. lib. 8. c. 3. §. 4. de iur. Nat. et Gent.* occurrunt, quando, *proprie, inquit, dici non potest, aliquem teneri ad poenam, seu poenam ab aliquo deberi; quia poena significat aliquid, quod invito est imponendum et voluntatis aversionem involvit. At vero ad quae proprie tenemur, talia esse intelliguntur, ut ad eadem praestanda, ultro ac lubenter moveri debeamus.* Paucis postea interiectis sic denuo pergit: *Ex dictis etiam hoc consequitur, quod quemadmodum quis, ubi damnum a se datum sarcivit, haud quidquam se ipsum deferre tenetur, quo poena a legibus statuta in ipsum decernatur; ita ob eandem rationem negatione, occultatione,*
aut

aut per fugam isti sese subducere citra ullius obligationis violationem liceat. Inde adeo ex *Quintiliano* eos demonesse recte docet, qui de semet ipsis confitentur, ac nimis imperitam illationem esse, si quis diceret: ius parit obligationem; Ergo, qui legem violat, obligatur in foro humano ad poenam ultro sibi arceffendam. Argute *Hobbes. de Civ. c. 14. §. 7. secunda pars*, inquit, legis, quae poenaria appellatur, mandatoria est, et loquitur tantum ad ministros publicos.

§. VII. Restat obligatio ad cruciatus exigendos, quam dari in delictis quibusdam *Grotius* inde demonstrat *cit. loc. c. 20. §. 31.* quod mortis supplicium in quibusdam gravioribus delictis solum non sufficiat, nisi additis etiam, vel praemissis potius, cruciatibus variis. Morte equidem nihil gravius est, nec potest ea iterari, ut intra eam necessario consistere in poenis irrogandis debeamus; At vero res ipsa quandoque, imprimis exempli statuendi ratio, postulat, ut mortis supplicium cum cruciatibus variis coniungatur, quia crescentibus delictis mortis etiam supplicium augeri debet.

§. VIII. Nullam autem dari obligationem ad cruciatus vel exigendos ab aliis religionis dicam, an superstitionis, causa, vel expetendos, et ultro suscipiendos esse sine gravissima causa ad eum modum, quo solent quandoque et facinorosi, et religiosi, seu superstitiosi, et gloriosi et melancholici cruciatibus variis se ipsos afficere et conficere, aut ab aliis eos anxie desiderare, illud peculiari quadam *Disp. de Suppliciis Affe-ctibus* ipse *Cl. Respondens* demonstrabit, cui, vel hoc nomine et ego, cum aliis, congratulor.

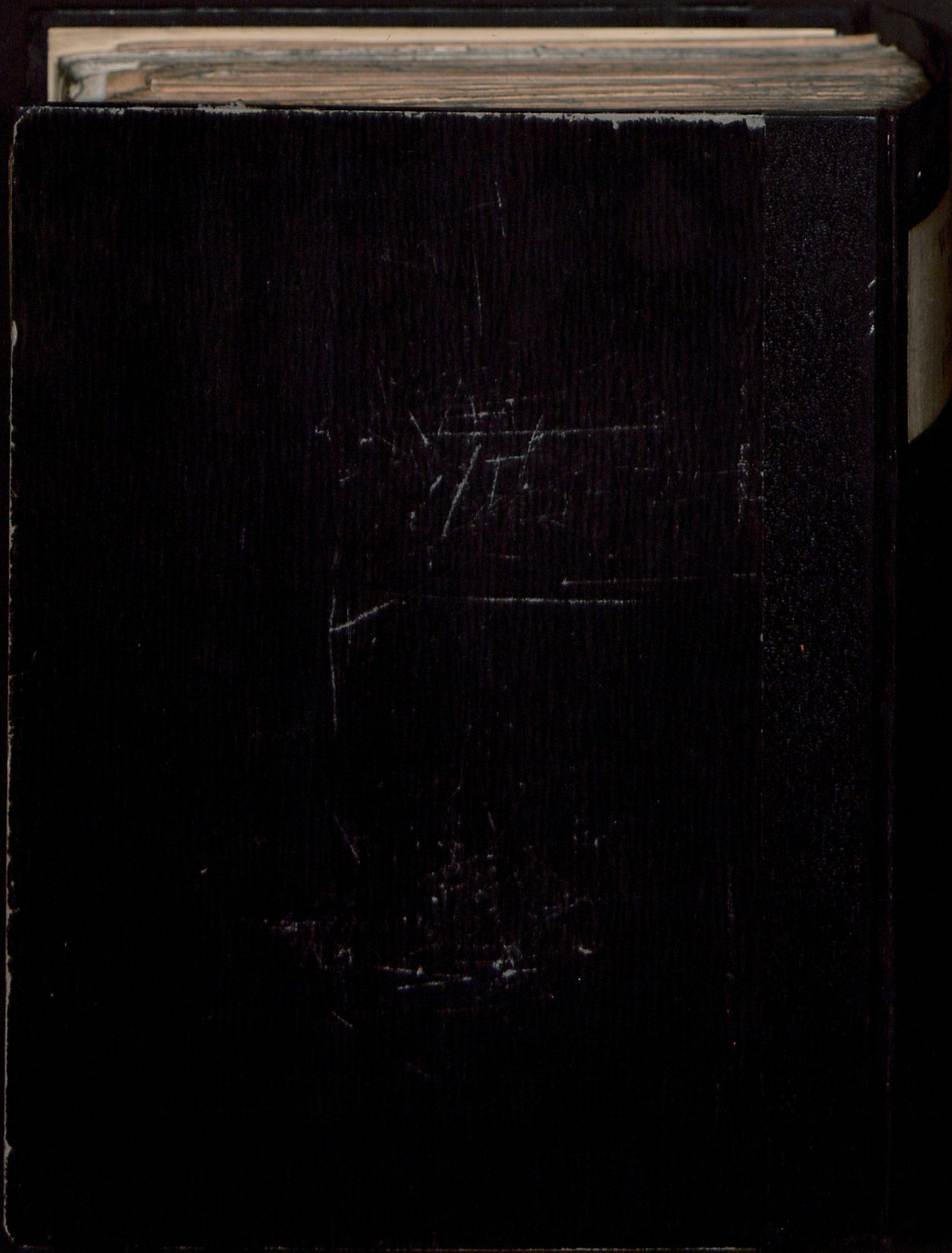
ULB Halle
005 121 825

3

Wilh. Falger
Buchbinder
Balle u. A., Dr. Brücknerstr. 9

Farbkarte #13

B.I.G.

DE
OBLIGATIONE
SVPLICIORVM
PROPOSITIONES
MORALES,

34

3, 2

QVAS AVSPICIO

RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI, SERENISSIMI
PRINCIPIS AC DOMINI,

DOMINI

FRIDERICI AVGVSTI,

ELECTORATVS SAXONICI HEREDIS,
ETC. ETC.

PRAESIDE

HENRICO *Klausing*

MORAL. PROF. PVBL.

IN ACADEMIA VVITEMBERG.

AN. M DCC IX. DIE XIV SEPTEMBR.

H. L. Q. C.

PVBlice DEFENDET

M. IOH. BALTHAS. BERNHOLDVS,

ONOLDO FRANC.

P. L. CAESAR. ET S. THEOL. CVLTOR.

VVITEMBERGAE PRAELO KREVSIGIANO.

Signe Druck - 00

